

نگاهی به طرح‌های محرومیت‌زدایی از حاشیه شهر مشهد با بهر دوری مناسب موقوفات حضرت رضا(ع)

وقف‌هایی که حاشیه را به متن آورد

۴

پیکر حاج سیدرضا مؤید در حرم مطهر رضوی آرام گرفت

میهمان بهشت ثامن‌الائمه(علیه‌السلام)

پیکر پاک شاعر باسابقه آیینی و انقلابی مرحوم حاج سیدرضا مؤید، صبح دیروز با حضور جمع زیادی از علاقه‌مندان به این خادم الرضا(ع) و دلباخته اهل بیت عصمت و طهارت(ع) تشییع و در بهشت ثامن‌الائمه(ع) صحن آزادی حرم مطهر رضوی به خاک سپرده شد.مراسم وداع با پیکر حاج سیدرضا مؤید پس از تشییع از تکیه کرمانی‌ها به سوی حرم مطهر رضوی، در صحن کوثر این آستان مقدس برگزار شد. پیام تسلیت

رهبر معظم انقلاب نیز به مناسبت درگذشت این شاعر اهل بیت(ع) در این مراسم قرائت شد ...

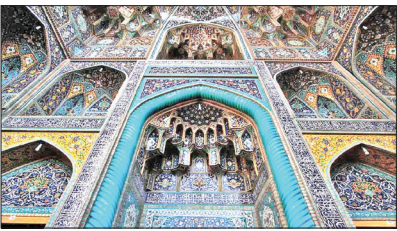
سید علی جهانبگویی / آستان نبوز

نگاهی به تاریخ مشارکت مسلمانان در ساخت و ساز اماکن متبرکه

جلوه‌گری وحدت اسلامی در معماری حرم رضوی

بنگرند. در واقع محبت داشتن و ارادت ورزیدن همه مسلمانان به حضرت ثامن‌الحجج(ع)، نزد تمام مذاهب اسلامی رسمیت و اعتبار داشت. در عصر تیموری و با وجود گسترش تفکرات شیعی در ایران، باز هم بیشتر بانیان فعالیت‌های عمرانی حرم مطهر، شیعه نبودند؛ گوهرشاد خاتون با وجود همه ارادتی که به امام رضا(ع) داشت، به شیعه بودن معروف نبود، هر چند که در میان اطرافیانش،

سادات معزز و افرادی مانند پریزادخاتون به پیروی از مذهب اهل‌بیت(ع) شهرت داشتند. در ادامه این فعالیت‌ها، باید از بزرگانی مانند امیرعلیشیر نوایی یاد کنیم که بخش مهمی از فعالیت‌های

مناره حرم مطهر، یعنی مناره‌ای که در کنار گنبد روضه منوره قرار دارد نیز توسط همان‌ها ساخته شد. گزارش‌هایی در دست داریم که نشان می‌دهد در سده‌های نخست اسلامی، حرم مطهر و اماکن متبرکه، مکانی برای برقراری جلسات درس استادانی از مذاهب مختلف اسلامی اعم از شیعه و اهل سنت بود و این گردهمایی و افزایش تحمل یکدیگر، بدون ارادت خالصانه به صاحب این بارگاه منور امکان نداشت. حتی بزرگانی مانند خواجه نظام‌الملک طوسی که در مذهب خود سخت متعصب بودند هم در عمران و آبادانی مشهدالرضا(ع) کوشیدند و این بقعه منور و متبرک را مکانی برای عبادت و عرض حاجت به درگاه باری تعالی می‌دانستند و معتقد بودند دعا در کنار این مرقد عزیز و نورانی، مقبول و مستجاب درگاه حضرت احدیت است. خواجه نظام‌الملک که مذهب شافعی داشت، برای راحتی و آسایش زائران امام رضا(ع) دست به ایجاد کاروانسرای زد که بعدها، بخش‌هایی از آن در محدوده مسجد گوهرشاد قرار گرفت.

مدتی پس از شهادت غریبانه امام رضا(ع) در سال ۲۰۳ قمری فعالیت‌هایی برای ساخت بنا بر فراز مرقد مطهر ثامن‌الحجج(ع) آغاز شد. این فعالیت‌ها در دوره سامانیان و تسلط امرای این دودمان بر خراسان اوج گرفت وافرادی مانند«فائق خاصه»در تقویت و گسترش اماکن متبرکه، طی قرن چهارم هجری همت گماشتند.

■ **تداوم یک سنت حسنه**

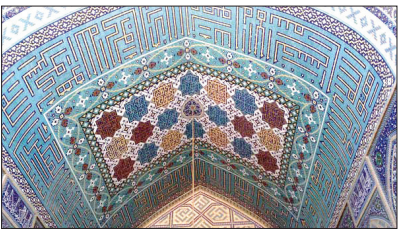
پس از حمله مغول نیز سادات رضوی به عنوان متولیان حرم مطهر امام رضا(ع)، با حمایت برخی شخصیت‌ها که به پیروی از دیگر مذاهب اسلامی شهرت داشتند، حرمت حرم مطهر را حفظ کردند و در عصر غازان‌خان، ایلخان مغول که پیرو یکی از مذاهب اهل سنت بود، سنگ بنای دارالسیاده در حرم رضوی گذاشته شد. با ایجاد نخستین حکومت شیعی در خراسان یعنی حکومت سربداران، شیعیان این مجال را یافتند که در فعالیت‌های عمرانی و تزئینی حرم مطهر امام رضا(ع) نقش مؤثر و بیشتری ایفا کنند؛ آن‌ها این فعالیت‌های عمرانی را در ادامه اقدام‌های پیشین به انجام رساندند و تفاوت مذهب موجب نشد که به آثار باقیمانده از دیگران، با نگاه منفی

محمدحسین نیکبخت | اهل‌بیت(ع) تنها مورد توجه و علاقه شیعیان نیستند؛ همه مسلمانان صرف نظر از هر مذهبی که دارند، به این

خاندان مهر می‌ورزند. اینکه می‌بینیم در پیاده‌روی اربعین، هزاران نفر از برادران اهل سنت حضور پیدا می‌کنند یا مشاهده می‌کنیم که در پیاده‌روی دهه پایانی ماه صفر، پیروان دیگر مذهب‌های اسلامی نیز پیاده به زیارت بارگاه منور رضوی مشرف می‌شوند، دلیلی محکم برای این ادعاست. تاریخ هزار و ۳۰۰ ساله حرم رضوی نیز گواهی می‌دهد که با وجود برخی تعصب‌های بی‌جا و اقدام‌هایی برای دمیدن در آتش تفرقه، این مکان مقدس همیشه پذیرای دوستداران اهل‌بیت(ع) از اقصی نقاط جهان بوده؛ افرادی از مذاهب مختلف اسلامی که محبت خاندان رسول خدا(ص)، آن‌ها را به حریم غریبی طوس کشانده است. این حقیقت را می‌توان در گزارش‌های سفرنامه‌نویسان مسلمان نیز مشاهده کرد. ابن‌بطوطه که در قرن هشتم به مشهد رضوی سفر کرده است، در سفرنامه‌اش گوشه‌هایی از این همدلی را به تصویر می‌کشد. دیگر جهانگردان مسلمان نیز کم و بیش چنین رویکردی دارند. با این وجود، شاید جلوه وحدت اسلامی را در حرم رضوی، هیچ کجا بهتر از معماری زیبای آن نتوان دید.

■ **مکانی برای عرض ارادت**

معماری حرم رضوی، تاریخی ۱۲ قرنه دارد؛ مدتی پس از شهادت غریبانه امام رضا(ع) در سال ۲۰۳ قمری فعالیت‌هایی برای ساخت بنا بر فراز مرقد مطهر ثامن‌الحجج(ع) آغاز شد. این فعالیت‌ها در دوره سامانیان و تسلط امرای این دودمان بر خراسان اوج گرفت و افرادی مانند «فائق خاصه» و «ابومنصور محمد بن عبدالرزاق طوسی» در تقویت و گسترش اماکن متبرکه، طی قرن چهارم هجری همت گماشتند. آن زمان شیعیان اثنی‌عشری در اقلیت بودند و این توانایی را نداشتند که بدون دردسر و برکنار ماندن از اقدام‌های خصمانه برخی جریان‌ها، دست به ساخت و ساز و فعالیت‌های عمرانی در حرم مطهر بزنند. فائق خاصه که اصالتاً اهل اندلس بود را باید نخستین مدیر عمرانی حرم رضوی بدانیم که پیرو یکی از مذاهب اهل سنت بود. ابومنصور نیز چنین وضعیتی داشت. در دوره‌های بعد، ابوالحسن عراقی دبیر یا دیگر امرای غزنوی که فرمان ساخت و ساز در حرم رضوی را دادند،

پیرو مذهب شیعه نبودند یا دست‌کم به پیروی از مذهب اهل‌بیت(ع) شهرت نداشتند، اما خود را ارادتمند ثامن‌الحجج(ع) می‌دانستند و در آباد کردن مشهدالرضا(ع) کوشیدند. نخستین

یادداشت محمد کاظم کاظمی
برای سید رضا مؤید

شاعر مذهب و انقلاب

«رویداد ملی زندگی» در خدمت سبک زندگی انقلابی

شاعران آیینی در گفت‌وگو با قدس از شعر و شخصیت استاد سید رضا مؤیدی می‌گویند

مؤید به روح القدس

یادداشت / بهمن دهستانی

الزامات هفته وحدت اسلامی

نیمکت زندگی

دال مثل دوست داشتن

رقیه توسلی | صدایش از ته چاه درمی‌آید. ضعیف و دور. دارد قربان کسی می‌رود. دارد تعریفش را می‌کند و حرف‌های قشنگ می‌زند. همدیگر را نمی‌بینیم. پشت به هم نشسته‌ایم روی سکوی سیمانی بازارچه. اما تشخیص می‌دهم باید خانم جوانی باشد. با خودم می‌گویم یحتمل یا همسرش پشت خط است یا نهایتاً دوستش که این طور صمیمی مکالمه می‌کند. با موبایل مشغول جابه‌جایی حسابم. حواسم را متمرکز اعداد و اسم‌ها می‌کنم که اشتباه نکنم. کارم که تمام می‌شود عینکم را برمی‌دارم و یاد آخرین باری می‌افتم که روی همین سکو نشسته بودم و پیرمردی داشت با آب و تاب طرز پخت «اسفناج مرغی» را توضیح می‌داد به پیرمرد دیگری. جدی شوخی حرف می‌زد. خوب توی ذهنم مانده که می‌گفت دل بده پرویزخان و این را ببیز. البته که برا تو ی‌بندون هم غذایه هم شفا. از آقا یوسف گفتن بود. آخرش هم با رُست سرآشپزهای تلویزیونی گفت مرغی جان، اسفناج و انار و سیر و عدس سبب تقویت سیستم ایمنی بدن می‌شود و دوتایی پقی زدن زیر خنده. آهنگ خنده‌هایشان هنوز توی گوشم هست. دوباره صدای خانم جوان می‌پیچد: «همیشه بلد یه طوری فکر کنی که به مخ خودم نمیره‌سه... چشم همین کاژ می‌کنم. بهترین راه حله... آخه من فدای گره بچه‌ات... فدای راه رفتنت... فدای هوش کهکشونیت چقدر کارت درسته پوران خانم!»، ناخودآگاه لبم باز می‌شود به خنده و روزم آفتابی‌تر می‌شود. خوشحال می‌شوم از حدس اشتباهم. اینکه می‌بینم دو نفر چقدر با هم حالشان خوب است و گوشه‌ای از این شهر نوهای مثل رفیق با مادربرزگش حرف می‌زند و قدر بودنش را می‌داند. قدر تجربیاتش را. قدر محبت‌های بی‌جاگیریش را. خوشحال می‌شوم برای پوران خانم. برای نسبت عمیق و باعاطفه‌شان. خوشحال می‌شوم خدا سهمم کرد امروز روی این سکوی سیمانی نفس تازه کنم و زیرلبی بگویم آقا یوسف! اسفناج مرغی معرکه است اما به نظرم فقط دوست داشتن موجب تقویت سیستم ایمنی بدن می‌شود و لاغیر.

سندجاق

امام باقر(ع) می‌فرمایند: «الدِّینُ هُوَ الْحَبُّ وَ الْحَبُّ هُوَ الدِّینُ» دین همان محبت است و محبت همان دین.

منبر مجازی

رمز موفقیت پیامبر ﷺ

حجت‌الاسلام رفیعی | رسول خدا(ص) از غار حرا که پایین آمد، سنگ، چوب، فحش، ناسزا و تهمت بود یعنی استقبال و تمجید از او نبود، سنگ و چوبش زدند او را ساحر خواندند...۳۳ سال بعد که خواست روی منبر از مردم خداحافظی کند دیگر از این‌ها خبری نبود... اشک و استقبال و احترام بود، او را به اسم صدا نمی‌کردند و به او «یا رسول الله» می‌گفتند... ظرف ۲۳ سال مردم از این رو به آن رو شدند. حضرت چطور این همه تحول بین آن‌ها ایجاد کرد؟ ... رمز موفقیت پیغمبر(ص) ۹ دستوری بود که خدا به ایشان داد و ما هم سعی کنیم آن‌ها را انجام دهیم تا در زندگی موفق شویم. اگر حضرت قابل الگوگیری نبود قرآن او را به عنوان الگو برای ما معرفی نمی‌کرد. ما می‌گوییم گذشت، مهربانی، خوش اخلاقی، مهربانی به همسر، انفاق، احترام به مردم و تلافف به بچه را می‌توان از حضرت آموخت... در «تحف العقول» می‌خوانیم که پیامبر(ص) فرمود: خداوند به من ۹ سفارش کرد... نخستین دستوری که خداوند به من داد این بود که ای پیغمبر برای خدا کار کن، هر کاری که برای خدا انجام شد ماندگار شد... امیرالمؤمنین(ع) یک شب در جای پیامبر(ص) خوابید برایش آیه نازل شد، یا سه شب غذایشان را انفاق کردند برایشان آیه نازل شد چون اخلاص داشتند.

دومین رمز موفقیت پیامبر(ص) اعتدال و میانه‌روی بود. اسلام دین اعتدال و میانه‌روی است، افراط و تفریط غلط است، روش پیامبر(ص) اعتدال و میانه‌روی بود. حدیث داریم که روش مؤمن میانه‌روی است در همه امور... سومین عامل موفقیت پیامبر(ص) این است که فرمود: خدا به من دستور داد اگر می‌خواهی موفق باشی هر کس که با تو قطع رابطه کرده تو با او دیدار کن و رابطه را توصل کن. آن کسی که بدی کرده است تو عفو کن. کسی که تو را محروم کرده و اعطا نکرده تو به او اعطا کن. مقابله به مثل نکنید این صریح قرآن است: ادفع یأتی هـیَ اَحسن... با کسی که به شما بدی کرده با خوبی رفتار کنید... امیرالمؤمنین(ع) به قنبر فرمود: کسی که به تو فحش می‌دهد جواش را نده، نخستین اثرش این است که خرد می‌شود و احساس شرمندگی می‌کند، دوم خدا از تو راضی می‌شود و سوم شیطان از تو ناراضی می‌شود. پیامبر(ص) فرمود: خدا به من دستور داد: اگر سکوت می‌کنی سکوتت فکر باشد و اگر نگاه می‌کنی نگاهت عبرت باشد و حرام نباشد، حرفت هم ذکر باشد.